

Justiskomiteen
Stortinget

0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
15/00029-20

Vår dato
27.02.2015

Høringsmøte i justiskomiteen – Meld. St.12 (2014-2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer over 27 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider blant annet i ulike stillinger i kriminalomsorgen; som sosialkonsulenter og veiledere i fengsel, sosialkonsulenter og miljøterapeuter i forvaringsavdelinger i overgangsboliger og som ledere og saks-/klientbehandlere i friomsorgen.

FO ønsker særlig å kommentere på:

- bruken av alternative straffereaksjoner
- innhold i straffegjennomføringen

FO deler regjeringens bekymring for den dårlige forfatningen fengselsmassen i Norge er i. Mange av bygningene er gamle og uhensiktsmessige med behov for både vedlikehold og modernisering. Det må settes av nok midler til dette. Med bakgrunn i nærhetsprinsipp, mener FO det er viktig å beholde små fengsler. Å sone nær hjemstedet, bidrar på ulike måter til bedre tilbakeføring til samfunnet.

FO er sterkt i mot forslaget om leie av fengselsplasser utenfor Norge. FO mener vi i større grad må finne andre måter å redusere soningskøen på.

Bruken av alternative straffereaksjoner

Meld.St.12 slår innledningsvis fast at kriminalomsorgen står overfor store utfordringer knyttet til straffegjennomføringskapasitet og peker på en voksende soningskø. For å redusere køen mener regjeringen at det blant annet må etableres flere fengselsplasser.

Pr i dag er det i underkant av 1200 personer i soningskø i Norge. Dette er imidlertid ikke noe nytt fenomen. I følge kronikk av Thomas Mathiesen («Baklengs inn i fremtiden» Dagsavisen 13. januar) var køen i februar 1990 på 7000. I kronikken peker Mathisen på at den nåværende køen kunne vært avvirket på flere måter, bla gjennom en viss økning i bruk av frihetsrelaterte straffer. Frode Sulland og Georg Høyér påpeker det samme i en kronikk i Klassekampen 9. februar 2015 (Morgenbladet 13-19.feb 2015) . Her peker de på Norges ekstreme bruk av varetekt som beslaglegger mange fengselsplasser.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Dette er synspunkter FO slutter seg til. Vi har gjentatte ganger spilt inn at det må stimuleres til økt bruk av alternativer reaksjoner både knyttet til varetektsbruk og i gjennomføring av dommer.

I meldingen framkommer det at det siden 2009 har vært en nedgang i bruken av samfunnsstraff på 23 %. Norge har, sammenlignet med andre nordiske land, et relativt høyt bruk av fengselsstraff sett i forhold til straffereaksjoner som gjennomføres i samfunnet. I 2010 ble hele 62% av straffene i Norge iverksatt i fengsel mot for eksempel 32% i Sverige og 36% i Danmark.

FO mener vi må stille spørsmål ved denne forskjellen i de nordiske landene. Det må undersøkes nærmere hva som skal til for å øke og heve kvaliteten på samfunnsstraffen slik at straffereaksjonen kan rette seg mot flere grupper.

Det samme gjelder også for andre frihetsrelaterte straffer som program mot ruspåvirket kjøring, § 16 soning med og uten fotlenke og §12 soning. Dette er straffereaksjoner som i større grad må kunne brukes på de 37% av dommene som er på under 1 år. Dette ville frigjort flere fengselsplasser.

I kapittel 9.5 slås det fast at straffegjennomføring i samfunnet er billigere enn fengsel. Videre refereres det til forskning som viser at gjennomføring av straff i samfunnet har lavere tilbakefall til ny kriminalitet enn de som fengsles for tilsvarende forbrytelser. Med bakgrunn i denne kunnskapen er det betimelig å stille spørsmål om hvorfor det da ikke satses mer på straffegjennomføring i samfunnet?

Innhold i straffegjennomføringen

Meld. St 37. la stor vekt på at straff skulle være rehabiliterende og meldingen inneholdt flere gode forslag knyttet til frihetsrelaterte straffereaksjoner. Dette fokuset på rehabilitering mener vi er bortimot helt fraværende i Meld. St. 12. Meldingen berører i svært liten grad innholdet i soningen.

I kapittel 10 står det at «å forebygge kriminalitet er et viktig virkemiddel for å holde behovet for straffegjennomføringskapasitet på lavest mulig nivå». Samtidig er det viktig med forebygging innenfor straffegjennomføringen. Godt innhold med mulighet for rehabilitering er viktig for å forebygge ny kriminalitet. Dette kan redusere behovet for fengselsplasser. FO er bekymret for at forslagene, både på kort og lang sikt, i svært liten grad har fokus på innhold.

Vi mener at både dublering og leie av fengselsplasser utenfor Norge er dårlige løsninger, lite rehabiliterende og bryter med viktige prinsipper og verdier kriminalomsorgen bygger på.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Fagkonsulent

